

West-Vlaanderen Ontcijferd Sociaal-economisch profiel van de provincie

Editie 2023

Tewerkstelling

data@pomwvl.be

INHOUDSTAFEL

1. Loontrekkenden
2. Zelfstandigen
3. Gedetacheerden

CONCLUSIES

Op 31 december 2021 telde West-Vlaanderen 440.950 **loontrekkenden**, dit is bijna één vijfde van het totale aantal in Vlaanderen.

De tertiaire sector is de grootste **sector** in termen van loontrekkende tewerkstelling. Het aandeel van deze sector is in West-Vlaanderen kleiner dan in Vlaanderen, terwijl het omgekeerde geldt voor de andere sectoren. De gezondheidszorg vormt dan weer de grootste **bedrijfstak** in West-Vlaanderen, gevolgd door administratieve diensten en onderwijs.

In 2021 bestond het grootste deel van de West-Vlaamse loontrekkenden uit **bedienden**. In 2011 en 2016 waren de **arbeiders** nog in de meerderheid. West-Vlaanderen beschikt wel nog altijd over een groter aandeel arbeiders dan Vlaanderen.

Tussen 2016 en 2021 groeide het aantal **zelfstandigen** sterker in Vlaanderen dan in West-Vlaanderen. Niettemin vertegenwoordigt West-Vlaanderen nog altijd meer dan 20% van alle zelfstandigen in Vlaanderen. Het aandeel zelfstandigen op oudere **leeftijd** is groter in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen. Daarnaast steeg het aantal West-Vlaamse **zelfstandigen in bijberoep** met één vierde over de periode 2016-2021.

In 2022 werden 41.789 personen naar West-Vlaanderen **gedetacheerd**. De grootste groep van gedetacheerden beschikt over de Poolse **nationaliteit**. Nederlanders en Oekraïners vervolledigen de top drie.

1. Loontrekkenden

Op 31 december 2021 telde West-Vlaanderen 440.950 loontrekkenden. Dit is bijna één vijfde van het totaal aantal Vlaamse loontrekkenden. Tussen 2016 en 2021 steeg het aantal loontrekkenden sterker in Vlaanderen dan in West-Vlaanderen; tussen 2020 en 2021 was het andersom.

In 2020 daalde het aantal loontrekkenden in West-Vlaanderen voor het eerst sinds 2013. De Covid-19 pandemie speelde hierbij een zeer grote rol. De impact was het meest merkbaar in de horeca waar de loontrekkende tewerkstelling met één derde verminderde. In 2021 was er een forse toename van het aantal loontrekkenden in de horeca en kon de sector zich grotendeels herstellen.

SECTOR

Het grootste deel van de loontrekkenden in West-Vlaanderen en Vlaanderen werkt in de tertiaire sector. In West-Vlaanderen ligt het aandeel van deze sector een stuk lager dan in Vlaanderen. De aandelen van de andere sectoren zijn in West-Vlaanderen wel groter.

De industrie speelt een opvallend grotere rol binnen de loontrekkende tewerkstelling in de regio Midwest dan in de andere regio's. Daartegenover staat een eerder beperkt aandeel van de tertiaire en quartaire sector in de regio. De loontrekkende tewerkstelling in de primaire sector is het sterkst vertegenwoordigd in de regio's Midwest en Westhoek. Het aandeel loontrekkenden in de bouw en de industrie ligt in de regio's Brugge en Middenkust een stuk onder de West-

Vlaamse cijfers. Deze twee regio's hebben dan weer een groot aandeel van loontrekkende tewerkstelling in de tertiaire en quartaire sector.

BEDRIJFSTAK

Met bijna 80.000 loontrekkenden vormt de gezondheidszorg (en de maatschappelijke dienstverlening) de grootste bedrijfstak in West-Vlaanderen. Daarna volgen de administratieve diensten en het onderwijs.

Uit een analyse van de tien grootste bedrijfstakken blijkt dat het aantal loontrekkenden in de gezondheidszorg en het onderwijs het grootst is in de regio's Brugge en Zuid-West-Vlaanderen. De tewerkstelling in de openbare besturen en kleinhandel situeert zich hoofdzakelijk in de regio Brugge, daar waar het aantal loontrekkenden in de bouw en de groothandel dan weer het grootst is in de regio Zuid-West-Vlaanderen. De voedingsindustrie staat het sterkst in de regio's Midwest en Westhoek.

TYPE

In 2021 telde West-Vlaanderen voornamelijk bedienden onder de loontrekkenden, terwijl dit in 2011 en 2016 nog hoofdzakelijk arbeiders waren. Zowel het aandeel arbeiders als het aandeel ambtenaren daalden de afgelopen jaren in West-Vlaanderen en Vlaanderen. In Vlaanderen ligt het aandeel bedienden een stuk hoger dan in West-Vlaanderen, dit in tegenstelling tot het aandeel arbeiders. De verschillen zijn in grote mate terug te leiden tot de verschillen in de economische structuur.

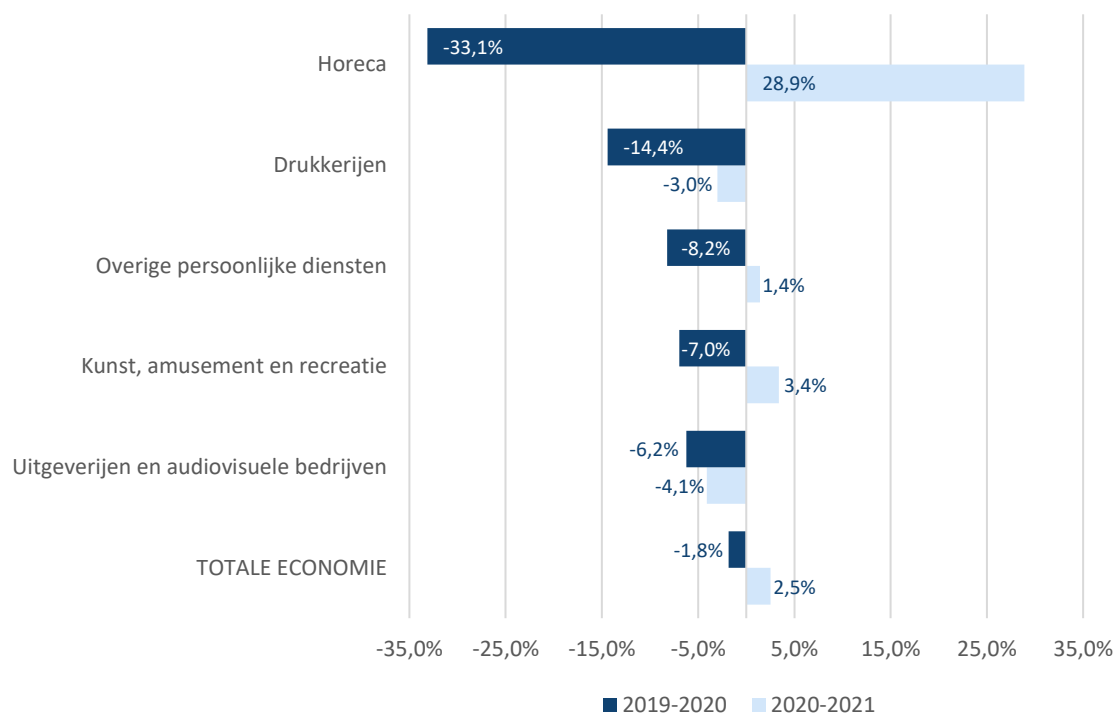
Tabellen, figuren en kaarten

Tabel 1: Evolutie van de loontrekkende tewerkstelling, West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 31 december 2016, 31 december 2020 en 31 december 2021.

	2016	2020	2021	Evolutie 2016-2021	Evolutie 2020-2021
West-Vlaanderen	418.932	430.033	440.950	+5,3%	+2,5%
Vlaams Gewest	2.254.310	2.352.571	2.407.534	+6,8%	+2,3%
Aandeel WVl in VLG	18,6%	18,3%	18,3%		

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

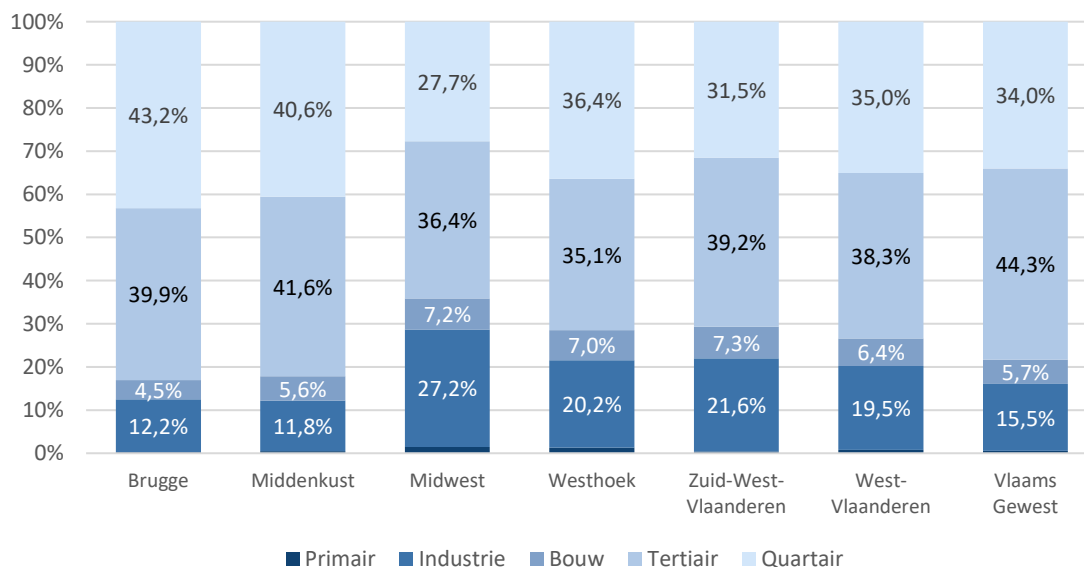
Figuur 1: Evolutie van de loontrekkende tewerkstelling naar bedrijfstak (a), West-Vlaanderen, 31 december 2019 – 31 december 2020 – 31 december 2021.

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

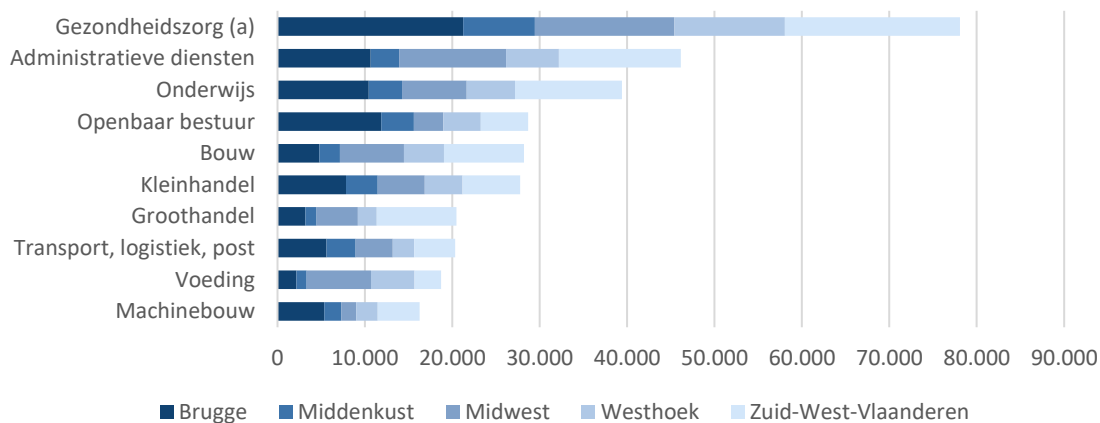
(a) Geselecteerde bedrijfstakken op basis van de grootste afnames tussen 31/12/2019 en 31/12/2020 om effect van Covid-19 op de tewerkstelling te tonen. Enkel bedrijfstakken met meer dan 1.000 loontrekkenden op 31/12/2019 zijn opgenomen.

Figuur 2: Loontrekkende tewerkstelling naar sector, West-Vlaamse regio's, West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 31 december 2021.

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 3: Loontrekkende tewerkstelling naar bedrijfstak¹, top 10, West-Vlaamse regio's, 31 december 2021.

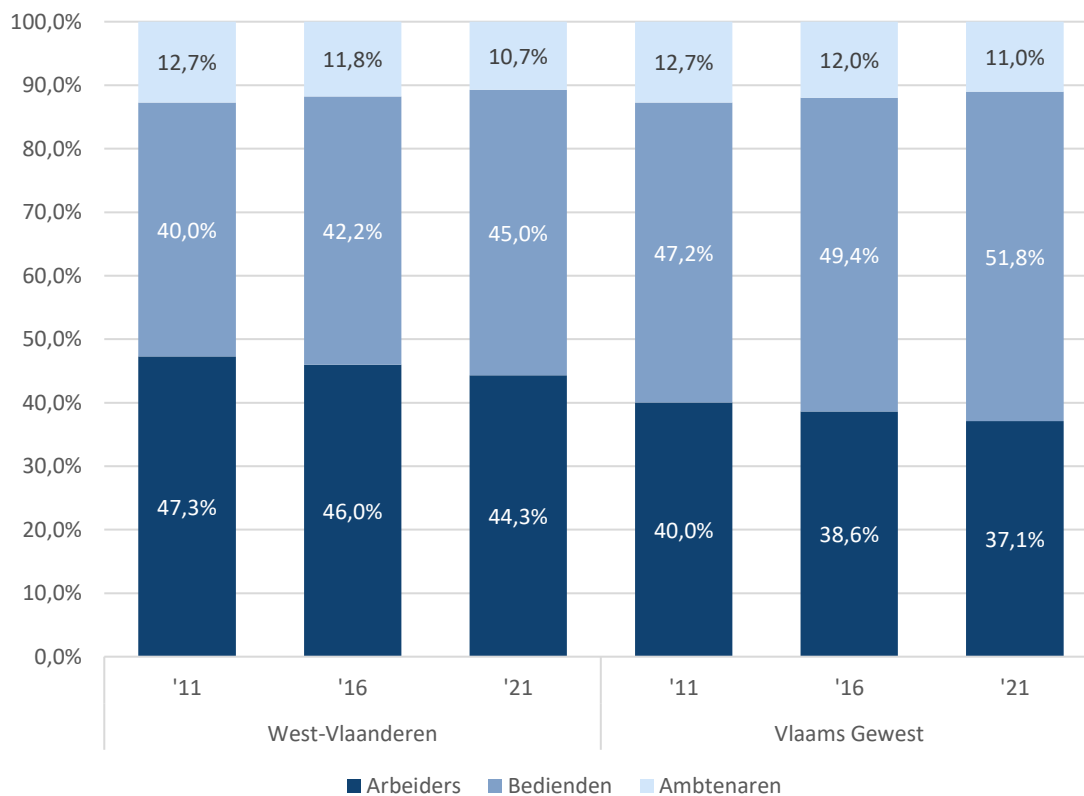

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

(a) Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening.

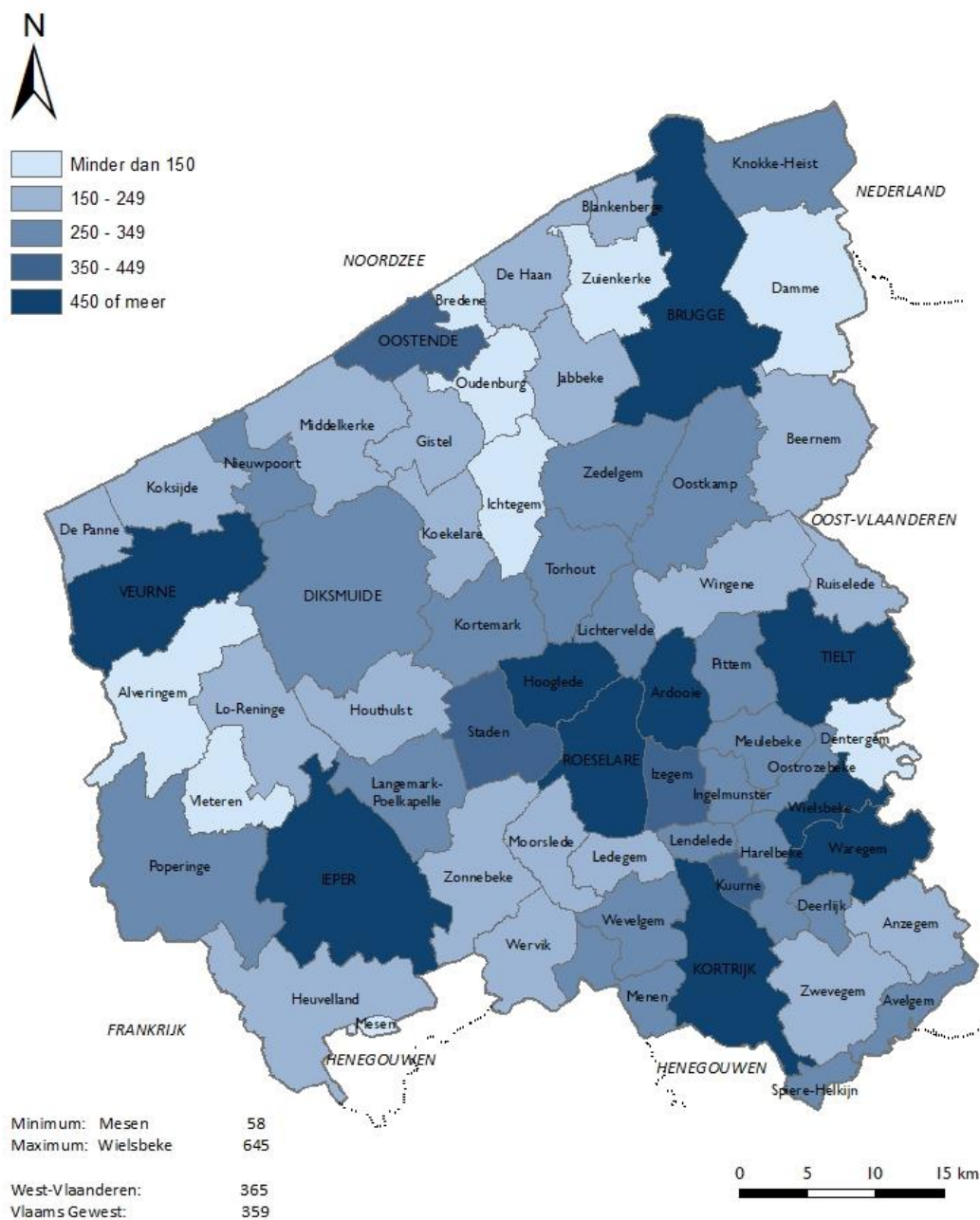
¹ Meer details over de tewerkstelling per bedrijfstak per regio zijn beschikbaar in de bijlagentabellen en de [regionale dataset](#).

Figuur 4: Loontrekkende tewerkstelling: arbeiders, bedienden en ambtenaren, West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 31 december 2011, 31 december 2016 en 31 december 2021.

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Kaart 1: Aantal loontrekkenden per 1.000 inwoners, gemeenten van West-Vlaanderen, 31 december 2021.

Bronnen: RSZ, FOD Economie, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

2. Zelfstandigen

Over de periode 2016-2021 groeide het aantal zelfstandigen (excl. zelfstandigen in bijberoep) sterker in Vlaanderen dan in West-Vlaanderen. Ondanks de lagere groei staat West-Vlaanderen nog altijd in voor meer dan één vijfde van het totale aantal Vlaamse zelfstandigen in 2021.

SECTOR

Het merendeel van de West-Vlaamse en Vlaamse zelfstandigen is actief in de tertiaire sector. In West-Vlaanderen zijn er relatief meer zelfstandigen in de primaire sector, de industrie en de bouw terwijl dit in Vlaanderen het geval is in de tertiaire en quartaire sector.

Eén op de vijf zelfstandigen in de regio Westhoek is aan de slag in de primaire sector. Ook de regio Midwest telt meer zelfstandigen in de primaire sector dan het West-Vlaamse gemiddelde. Het aandeel zelfstandigen in de tertiaire en quartaire sector is in beide regio's relatief beperkt.

Verhoudingsgewijs is het aantal zelfstandigen in de tertiaire sector het grootst in de regio Middenkust. De regio Brugge telt de meeste zelfstandigen in de quartaire sector terwijl de regio Zuid-West-Vlaanderen de kroon spant op vlak van industrie.

LEEFTIJD

Het aantal 65-plussers onder de zelfstandigen stijgt. In 2011 was één tiende van de West-Vlaamse zelfstandigen ouder dan 65 jaar, in 2021 was dit één zevende. Ook de groep zelfstandigen van 55-64 jaar kende een toename tussen 2011 en 2021. Daartegenover staat een stevige daling van het aantal zelfstandigen van 40-54 jaar. Tot slot was er een toename van het aantal zelfstandigen jonger dan 25 jaar.

In Vlaanderen zijn soortgelijke trends waar te nemen als in West-Vlaanderen. Een Vlaamse zelfstandige is gemiddeld jonger dan een West-Vlaamse. Zo zijn er in West-Vlaanderen relatief minder zelfstandigen jonger dan 25 jaar en relatief meer zelfstandigen ouder dan 55 jaar.

BIJBEROEP

Het aantal West-Vlaamse zelfstandigen in bijberoep steeg over de periode 2016-2021 met één vierde. Ondanks de stevige groeicijfers was de toename kleiner dan in Vlaanderen. West-Vlaanderen staat in voor iets minder dan één vijfde van het totaal aantal zelfstandigen in bijberoep in Vlaanderen.

Tabellen, figuren en kaarten

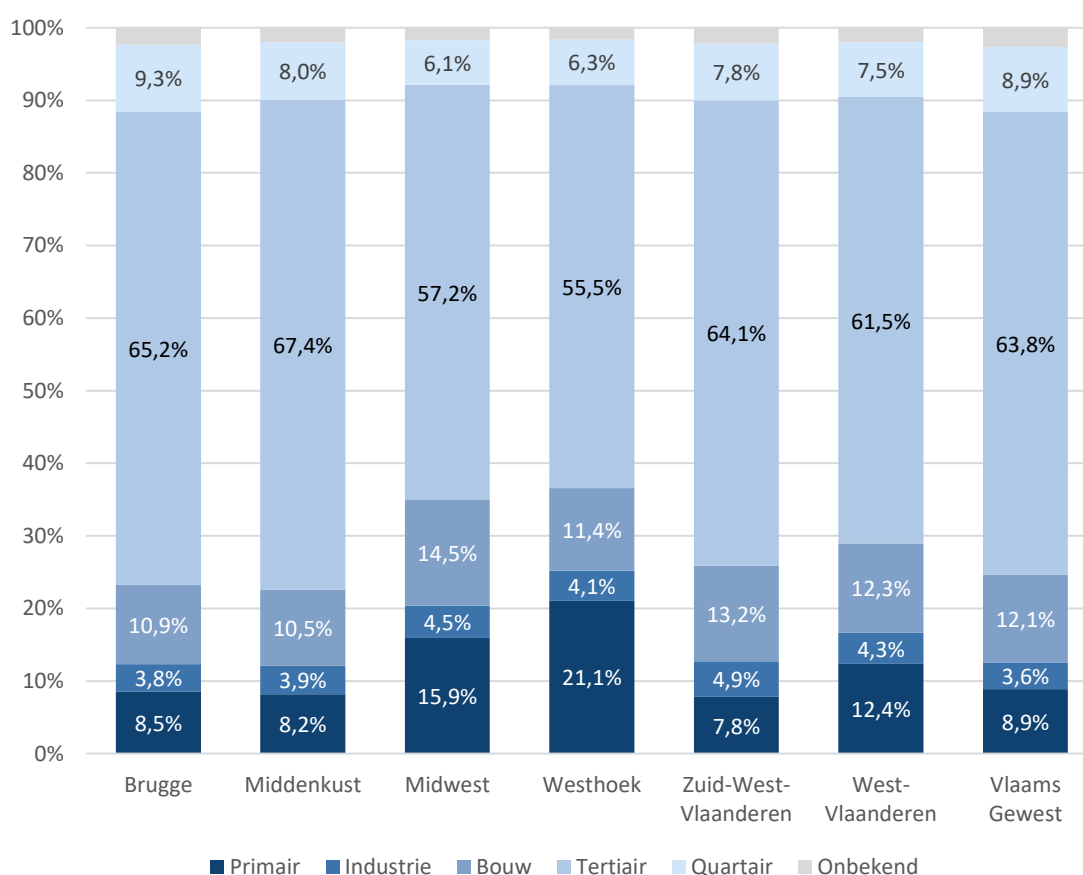
Tabel 2: Evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers (a), West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 31 december 2016, 31 december 2020 en 31 december 2021.

	2016	2020	2021	Evolutie 2016-2021	Evolutie 2020-2021
West-Vlaanderen	108.322	115.149	117.805	+8,8%	+2,3%
Vlaams Gewest	501.315	549.777	566.881	+13,1%	+3,1%
Aandeel WVL in VLG	21,6%	20,9%	20,8%		

(a) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

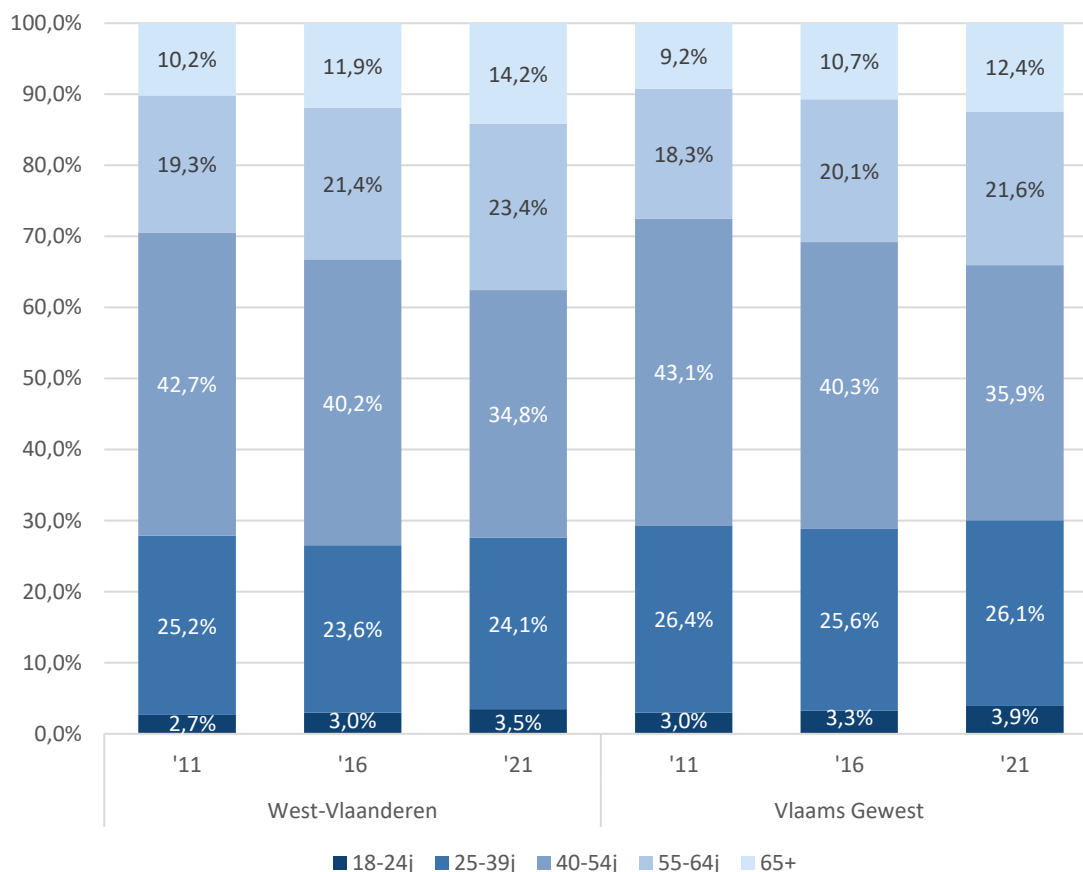
Figuur 5: Aantal zelfstandigen en helpers (a) naar sector, West-Vlaamse regio's, West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 31 december 2021.

(a) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

Bron: RSVZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Figuur 6: Aantal zelfstandigen en helpers (a) naar leeftijd, West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 31 december 2011, 31 december 2016 en 31 december 2021

(a) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

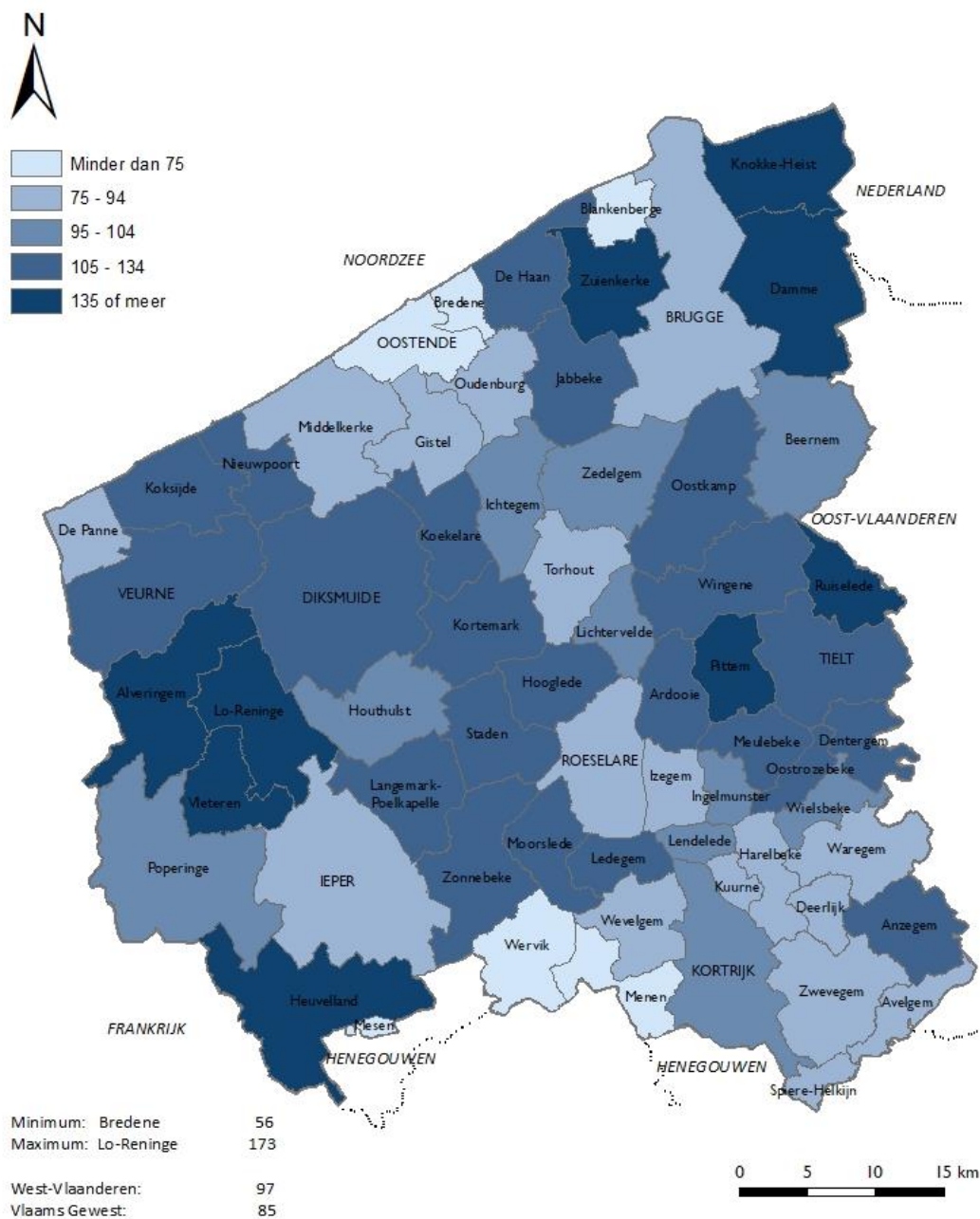
Bron: RSZV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 3: Evolutie van het aantal zelfstandigen in bijberoep, West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 31 december 2016, 31 december 2020 en 31 december 2021.

	2016	2020	2021	Evolutie 2016-2021	Evolutie 2020-2021
West-Vlaanderen	28.267	33.511	35.845	+26,8%	+7,0%
Vlaams Gewest	148.250	180.451	193.807	+30,7%	+7,4%
Aandeel WV in VLG	19,1%	18,6%	18,5%		

Bron: RSZV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Kaart 2: Aantal zelfstandigen en helpers (a) per 1.000 inwoners, gemeenten van West-Vlaanderen, 31 december 2021.

(a) Exclusief zelfstandigen in bijberoep.

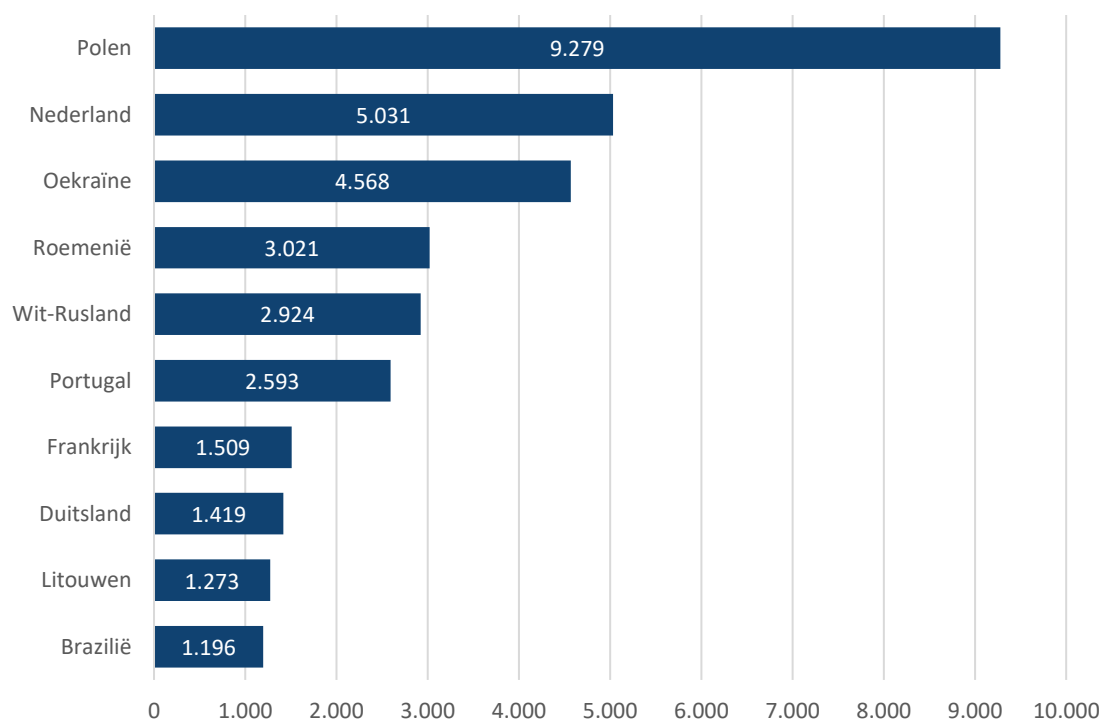
Bronnen: RSZV, FOD Economie, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

3. Gedetacheerden

Op basis van de Limosa-aangiftes werden er 41.789 naar West-Vlaanderen gedetacheerde personen geteld in 2022. De grootste groep gedetacheerden heeft de Poolse nationaliteit. Nederlanders en Oekraïners vervulden de top drie. Binnen het totale aantal gedetacheerden vormen de Brazilianen de grootste groep binnen de niet-

Europeanen. Bij meer dan 95% van de gedetacheerde Brazilianen in West-Vlaanderen verloopt de detachering via Portugese ondernemingen. In de restgroep zijn de Bulgaren (896 personen), de Slowaken (760 personen) en de Spanjaarden (624 personen) het sterkst vertegenwoordigd.

Figuur 7: Gedetacheerde werknemers en zelfstandigen naar voornaamste nationaliteiten, top 10, West-Vlaanderen, 2022.

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Bijlagentabellen

- Tabel 1: Aantal vestigingen en loontrekkende tewerkstelling naar sector, gemeenten van West-Vlaanderen, 31 december 2021.
- Tabel 2: Loontrekkende tewerkstelling naar bedrijfstak, West-Vlaamse regio's, West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 31 december 2020 en 31 december 2021.
- Tabel 3: Zelfstandigen en helpers naar sector en geslacht, gemeenten van West-Vlaanderen, 31 december 2021.
- Tabel 4: Zelfstandigen en helpers naar bedrijfstak en geslacht in West-Vlaanderen, 31 december 2020 en 31 december 2021.
- Tabel 5: Zelfstandigen en helpers naar bedrijfstak, West-Vlaamse regio's, West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 31 december 2020 en 31 december 2021.

Definities en methodologie

Gedetacheerden

Personen die in jaar x minstens één dag in België gemeld waren via een Limosa-aangifte. Deze Limosa-aangifte is sinds 2007 verplicht voor werkgevers die een werknemer tijdelijk of deeltijds naar België detacheren om er te werken. Het gaat dus om werknemers die gewoonlijk in een ander land dan België werken of zijn aangeworven in een ander land dan België. Voor zelfstandigen is een melding vereist wanneer die tijdelijk een zelfstandige activiteit in België komen uitoefenen, maar er niet permanent verblijven. Sommige categorieën van personen zijn vrijgesteld van het doen van de aangifte gezien de aard of de korte duur van de in België verrichte activiteiten (bvb artiesten, sportlui, internationaal vervoer, diplomaten, overheidspersoneel, wetenschappers, deelname aan wetenschappelijke congressen ...).

Vanaf 1 januari 2019 werd de Limosa-meldingsplicht voor gedetacheerde zelfstandigen beperkt tot een aantal risicosectoren, namelijk bouwactiviteiten, activiteiten in de vleessector en schoonmaakactiviteiten.

Help(st)er

Elke persoon die in België een zelfstandige in de uitoefening van zijn of haar beroep bijstaat of vervangt, zonder dat zij door een arbeidsovereenkomst met elkaar verbonden zijn. Deze persoon valt onder de toepassing van het sociaal statuut van de zelfstandigen.

Referentieregio

Op 3 februari 2023 bekrachtigde de Vlaamse Regering het Regiodecreet dat Vlaanderen indeelt in 15 referentieregio's. West-Vlaanderen telt vijf referentieregio's: **Brugge** (Beernem, Blankenberge, Brugge, Damme, Jabbeke, Knokke-Heist, Oostkamp, Torhout, Zedelgem, Zuienkerke), **Middenkust** (Bredene, De Haan, Gistel, Ichtegem, Middelkerke, Oostende, Oudenburg), **Midwest** (Ardoeie, Dentergem, Hoogdele, Ingelmunster, Izegem, Ledegem, Lichtervelde, Meulebeke, Moorslede, Oostrozebeke, Pittem, Roeselare, Ruisselede, Staden, Tielt, Wielsbeke, Wingene), **Westhoek** (Alveringem, De Panne, Diksmuide, Heuvelland, Houthulst, Ieper, Koekelare, Koksijde, Kortemark, Langemark-Poelkapelle, Lo-Reninge, Mesen, Nieuwpoort, Poperinge, Veurne, Vleteren, Zonnebeke) en **Zuid-West-Vlaanderen**

(Anzegem, Avelgem, Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kuurne, Lendeledede, Menen, Spiere-Helkijn, Waregem, Wervik, Wevelgem, Zwevegem). In de tekst en de figuren wordt met de 'regio's' steeds de indeling van de referentieregio's bedoeld, tenzij dit anders wordt aangegeven.

Zelfstandige

Iedere natuurlijke persoon die een beroepsbezigheid uitoefent zonder hiervoor door een arbeidsovereenkomst of een statuut gebonden te zijn.

Zelfstandige in bijberoep

Een zelfstandige waarvan de beroepsactiviteit als zelfstandige gelijktijdig wordt uitgeoefend met een andere, gewoonlijke en hoofdzakelijke beroepsbezigheid onder gezag.

Zelfstandige in hoofdberoep

Een zelfstandige waarvan de beroepsactiviteit als zelfstandige de voornaamste of enige beroepsbezigheid is.